

da, o be diferent pero que fa molt bona lliga en les descrites. Al mateix temps hi ha que vore que qualsevol element autonòmic es ampliació de la família, y la darrera ho es a la vegada del individu, y aquest una persona, empró una persona que 's tot un mond de sensacions, necessitats, idees, aspiracions, progresos, deures y obligacions. Vullch dir ab tot açó que si una persona assoles, per menudeta d'edat que sigue me-reix protecció y defempsa, lo Regionalisme que també 's persona mes ja d'extensió prou grand, perque 's de quart grau, reclame molta més altjuda de tots mosatros.

A les actuals proventzes de la divisió administrativa espanyola d'ara, no les podem donnar ni molt menys l'importancia d'una comarca ab plena condició regional, car tenint les actuals proventzes tan repoqueta afinitat en llurs forces components, no 's pot dins d'elles arreplegar tot lo profit que 'l'esforç de hù en hù dels habitants, ajuntat y multiplicat per la espenta social de tots los mateixos junts donnaríe bledanament, cas d'esser dits vehins tots d'una mena. No cal dir que 'n aquest darrer supost es com solsment s'arribaríe al major grau de progrés y riquea que la comunitat pot donnar, que 's en quant consistix la perfecció en l'ordre polítich d'un Estat.

No hi ha que dir les consideracions fatals a que mos dú 'l cabilar sobre 'l camí que porte 'l desenroll d'una idea filla del centralisme, que fa massa y tot si baix l'aspecte econòmic de la governació mos deixe annar menjant y fregint, a pur de economíes y de tributs mal remunerats.

Y passe lo que deu passar. No més cal que vore que pel mitj del centralisme venen a apamyarnos persones forasteres que sancarreigaes pera no perdre 'ls sigróns, ací mos se planten sense donarse conter en prou competencia d'usos y costums que desconeixen; resultant que mos armen unes empastraes més grans que 'l campanar de la plaça, tot en desprestigi de nostres iniciatives y pera trist concepte de lo que valen si mos possem de ferm a treballar pel nostre conter en los as-

sunt de la comarca com vivim anys y anys y per tant entenem de tot cuand de tant propet mos pertoque.

Arreglemos bé, parlant honestament, la casa y evitem que sense motiu mos se fiquen los estranys, que 'n la seua terra estarien molt millor que no donantlos comboys que no més mos perjudiquen y arroïnen la Nació.

ALMUGÁVER.

¿ENCARA....?

Cal fixarse en la major y mes facil assimilació de la gent de vòra mar donada la contínua y constant aplegada dels vivificadors y renovadors aires que 'l Mediterrani, *mare nostrum*, *nòstre mar llatí*, com el nomena 'l poeta, ha llençat sobre tot Llevant y especialment sobre nòstre antich Reine de Valencia. La democratica organització gremial font perenal de intervenció política y de digna representació de la classe artesana valenciana y com digna derivació lo generós y digne respecte de la dòna artesana, lliure de lleis y costums opressores que la obligaren a treballar manualment, sont mòstra abundosa y clara del vent valerosament renovador y dinàmich que ingenitament viu en nòstre pòble.

La Ciutat de Valencia responent de les moltes y fòrtes operacions de la famosa *Taula de Canvis* administrada y ben portada per lo mateix pòble, era filla d'una organització eminentment popular, sinse cap aire ni vestimenta extrangeres. Ses tractes eren cumplits fidelment com popularment hui se coneix en la frase: *eres tan bon pagador com la Taula de Valencia* y contesta ab prou y mes que suficient eloqüència als que mal entérats y sense saberho, parlen de la *informalidad de los valencianos*.

Les glorioses Corts del Reine de Valencia ab ses dignataris tots, bisbes y abats de monestirs, aristocrates dignes y conscients, modestes y humils ciutadans que orgullosos representaven a les viles y

ciutats feren germinar y viure prósperament aquella llegislació tan perfeccionada, tan admirada de propis y extranys y que ab crits de justícia clama per una restauració, molt factible ab les corresponents modificacions introduïdes per lo correr del temps. Les discussions eren rudes, planes, sense retòrica ni bledania d'estil, pero fructífers; parlaven lo còr y l'ànima a la vegada. Nòstre Parlament actual es l'antítesis, es escola de retòrica, d'oradors, no se fa òbra vital, pero se parla molt, s'educa y recrien *cotorres*; ¿Cap fer esmena de nòstra organització municipal en la que tan equilibrades s'encontraven les forces socials y polítiques? Fa poch dies ens parlava maravellosament y abogava per sa restauració el Sr. Villalonga Villalba en una conferencia donada en la «Joventud Valencianista» de la capital del Reine.

Lo mercedari Fr. Joan Gilabert Jofré y la seua fundació del Hospital parlen clarament de la may prou alabada caritat del nòstre pòble que tant y tantes voltes se sacrificá en noves y numerosas fundacions caritatives, humanitaries. ¿Y qué ens diria nòstra nombrosa, sòlida y profunda cultura valenciana? Estòl de filòsofs, poetes, pensadors etc. que en valenciana llengua asombraren al mon sancer.

¿Si açó forem?....

Tot quedá rebordonit; nòstra llengua ya no 's parla tot arreu; nòstre pensament encara que alguna que altra vegada brolle en son engenit valor, may aplega a ser característica expansió d'un ver valencià, may té la plenitud esplendenta y ofegadora dels pòbles lliures, may pot pendres com la fita valoradora d'un pòble. Les utòpiques teories sendoreformadores en son uniformisme avasallador no podrán fer desapareixer les característiques dels pòbles subjectes a lleis biològiques de constant predomini evolutiu, arrolladors d'una manera brutal d'exes folies unitaristes filles de ilusionaris, folls o *vius*. Lo nòstre pòble encara no ha perdut ses característiques prou combatudes per els mangonejadors